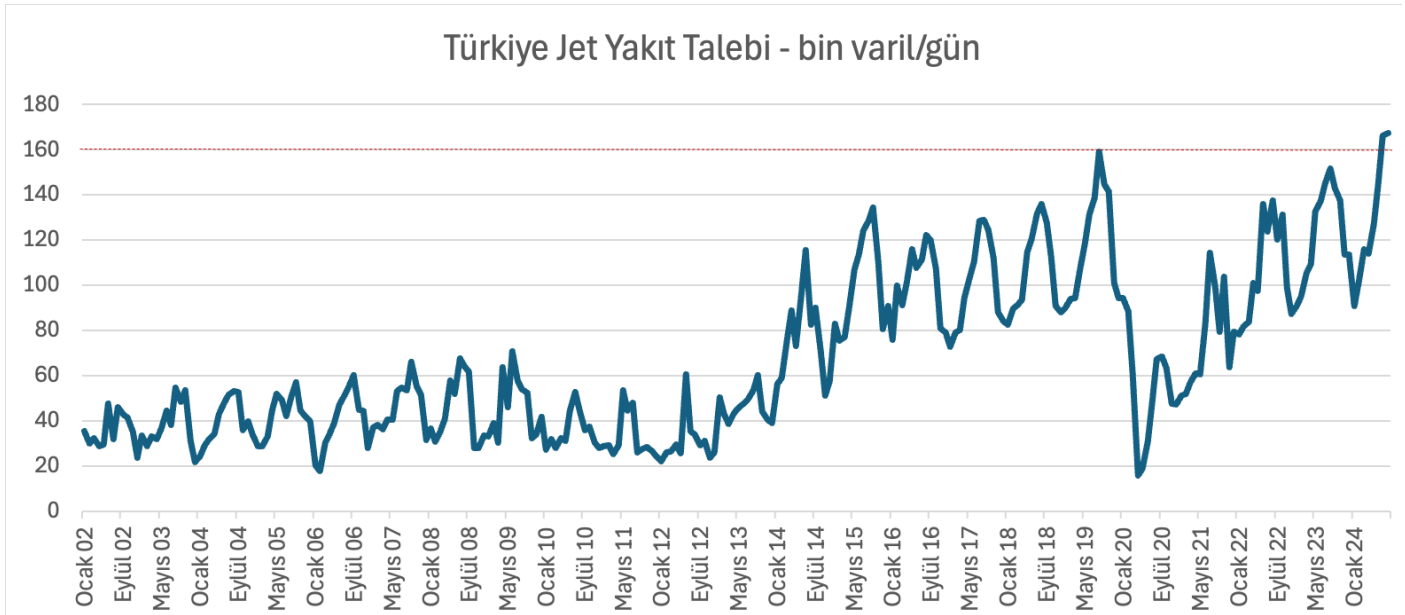

Enerji İstatistik Notu 33: Türkiye’de Jet Yakıt Talebinde Covid’in Maliyeti

Tek cümle: “Türkiye jet yakıt talebi, Covid’den sonra ilk defa bu Ağustos’ta tüm zamanların rekorunu kırarak, 2019 Ağustos seviyesini aştı.”

Barış Sanlı, barissanli2@gmail.com

Türkiye jet yakıt talebi Covid sonrasında ilk defa 2024 Ağustos ayında 2019 yılı zirvesini geçebildi. Hem düşüş hem de tekrar toparlanma bu notun konusudur. Veri seti olarak JODI ortak veri tabanı kullanılmıştır¹. Tüm süreci göstermek açısından çoğunlukla jet yakıt talebini yansıtan kerosen talebi alınmıştır.

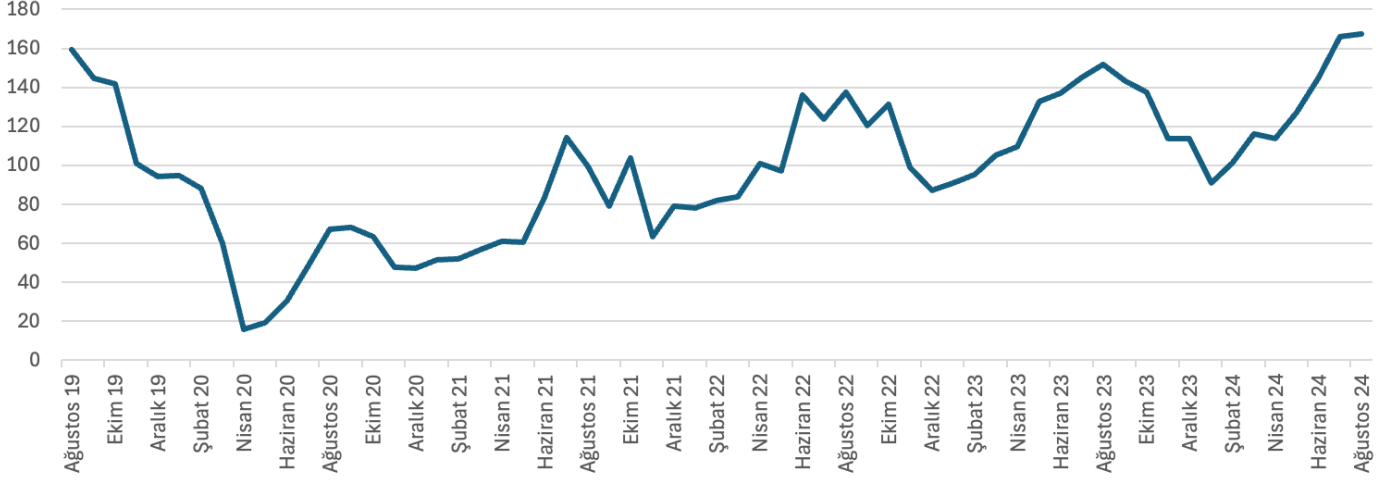
Jet yakıt talebinin zaman çizelgesi oldukça hareketlidir. Tüm oranlar yıldan yıla değişimlerdir.

- Ağustos 2018’de 135.000 v/g ile bir önceki seneye göre %6 büyüme görülmüştür
- Ağustos 2019’da rekor bir %17’lik talep artışı ile tüm zamanların rekoru 159.000 v/g,
- Şubat 2020’da -ki yılın en düşük dönemlerinden birinde, 88.310 v/g(%6 düşüş Y-Y),
- Mart 2020’de, Covid kısıtları ile 60.243 v/g (%36 düşüş),
- Nisan 2020’de 15.670 v/g ile tüm zamanların(2002-) en düşük değerini görmüştür.
- Mart 2021’de 57.000 v/g ile düşüş yavaşlamıştır (%5 düşüş)
- Nisan 2021’den itibaren tekrar artış başlamıştır 61.201 v/g (%288 artış)
- Ağustos 2021’de 100.000 v/g, (%48 artış)
- Ağustos 2022’de 137.500 v/g ile (%38 artış)
- Ağustos 2023’de 151.750 v/g ile (%10 artış)
- Ağustos 2024’de 167.260 v/g (%10 artış)

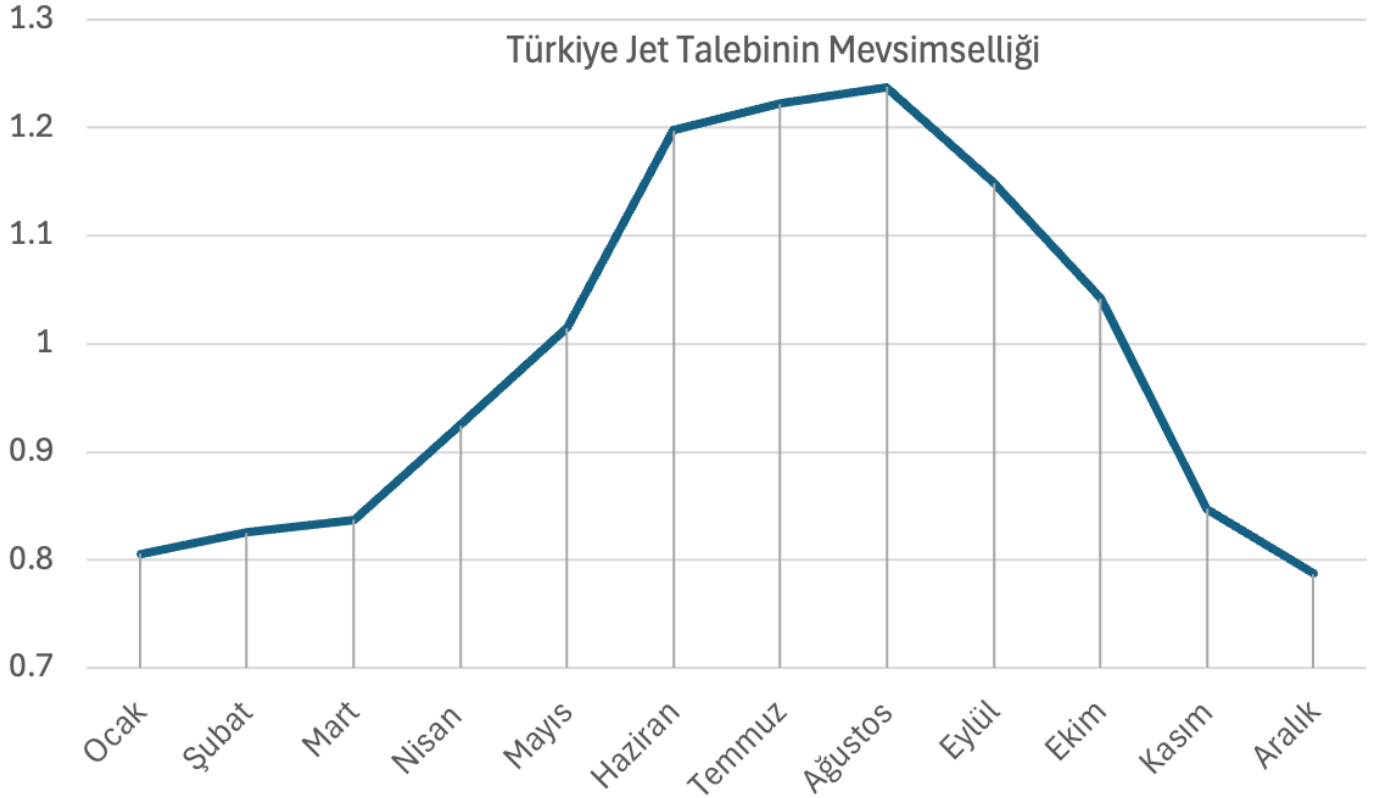
görülmüştür. Mevcut durumda jet yakıt talebi hala yüksek artış oranı görmeye müsait görülmektedir. Bunun da petrol talebine etkileri olacaktır. %10’luk bir jet talep artışı muhtemelen yıllık petrol talep artışına 7’de 1, %1.42 olarak pozitif etki yapacaktır.

¹ <http://www.jodidb.org/TableViewer/tableView.aspx>

Türkiye Jet Yakıt Talebi - Covid Etkisi - bin varil/gün

Toplamda jet yakıt talebinin zirve görebileceği en belirgin ay Ağustos olduğundan, 167.260 v/g ile yeni Türkiye jet yakıt talebi rekoru kırıldığı söylenebilir. Bu noktadan sonra Aralık sonuna kadar jet talep artışı pek de olası görülmemektedir. Asıl büyük artış Mayıs-Haziran'da olmaktadır.

Peki Covid olmasaydı ve öncesindeki %5 büyümeye olsaydı talep nasıl olurdu? %5 rakamı covid öncesinde yıldan yıla yaklaşık talep artışının son sene için kabul edilebilir bir orandır. Bu iki seriyi ayrı ayrı oluşturur ve aradaki farkı alırsak 70 milyon varil jet yakıt talebinin covid tarafından yok edildiği söylenebilir. Ortalama 80 \$/varil jet yakıt fiyatı ile 5.6 milyar \$'lık yakıt tüketiminden kaçınılmış oldu. Bu süre içinde jet talebi 41.000 v/g bastırılmış oldu.

Covid olmasaydı, sadece jet yakıtı artışından %4'lük bir petrol talep artışı daha olması beklenebilirdi. Tabii ki bunların hepsi varsayımlar üzerine kurulu fakat Covid'in ekonomik etkisini göstermesi açısından farklı bir bakış açısıdır.

Türkiye Jet Talebi ve Covidsiz %5 büyüme Olsaydı

